

7 juli 2006

HET GENERATIEPACT

De vergrijzing is een succes: mensen leven langer. Toch zal het voor Greet van Gool pas een echt succes zijn als we ze voor alle generaties kunnen verzilveren. Dat betekent: jobs voor de jongeren, meer mensen boven de 50 aan het werk en betere pensioenen voor de ouderen. Het Generatiepact nam belangrijke maatregelen om aan deze doelstellingen tegemoet te komen. In deze Nieuwsbrief Pensioenen focussen we op het laatste aspect: betere pensioenen voor onze ouderen. Een kort overzicht.

PENSIOENLEEFTIJD VERANDERT NIET

De gemiddelde leeftijd waarop men in België stopt met werken is 58 jaar en niet de wettelijke leeftijd van 65 jaar. De doelstelling is in de eerste plaats om mensen tussen 50 en 60 aan het werk te houden of terug aan het werk te krijgen en niet om mensen na 65^e te doen werken.

Het Generatiepact heeft dus niets veranderd aan de pensioenleeftijd: deze blijft 65 jaar (momenteel voor vrouwen 64 jaar). Ook het vervroegd pensioen vanaf 60 blijft mogelijk mits men een loopbaan heeft van 35 jaar.

PENSIOENBONUS VOOR WIE LANGER WERKT

Mensen die de leeftijd van minstens 62 jaar hebben bereikt of die een loopbaan van 44 jaar bewijzen en blijven verder werken, krijgen een pensioenbonus. De bonus heeft de vorm van een uniforme forfaitaire pensioentoeslag. Het bedrag moet nog vastgelegd worden. Deze bonus wordt bovenop het pensioenbedrag toegekend. De maatregel treedt in werking vanaf 1 januari 2007 en geldt voor werknemers en zelfstandigen.

Zelfstandigen kregen vóór het Generatiepact 5 % minder pensioen per jaar dat ze vervroegd stopten. Sinds 1 januari 2003 geldt deze vermindering niet als men een volledige loopbaan heeft (45 jaar). Vanaf 1 januari 2006 valt deze vermindering ook weg als men een loopbaan van 44 jaar heeft. Dankzij het Generatiepact wordt deze pensioenmalus verder afgezwakt (zie tabel). Dit bovenop de mildering die ook zelfstandigen genieten dankzij de pensioenbonus.

Vermindering bij stoppen op	Vóór Generatiepact	Vanaf 01.01.2007
60 jaar	25%	25%
61 jaar	20%	18%
62 jaar	15%	12%
63 jaar	10%	7%
64 jaar	5%	3%

TOEGELATEN ARBEID

Om het pensioen te kunnen ontvangen, mag de gepensioneerde geen andere sociale zekerheidsuitkering genieten en moet hij elke beroepsactiviteit stopzetten. De wetgeving voorziet echter in een uitzondering: het pensioen en de beroepsactiviteit zijn verenigbaar, mits de inkomsten uit de beroepsactiviteit de wettelijk toegelaten grenzen niet overschrijden.

sterkst in sociale rechtvaardigheid

Greet van Gool • www.greetvangool.be

Lambrechtshoekenlaan 209/10, 2170 Merksem, tel 03/644 55 07, fax 03/644 37 72

In geval van overschrijding van de toegelaten inkomsgrenzen wordt volgende sanctie toegepast:

- o de grens wordt met minder dan 15 % overschreden: de betaling van het pensioen wordt gedurende het betrokken kalenderjaar proportioneel verminderd (= met zelfde % verminderd als % van overschrijding)
- o de grens wordt met minstens 15 % overschreden: de betaling van het pensioen wordt gedurende het betrokken kalenderjaar geschorst.

De voorbije jaren werden de toegelaten grensbedragen verschillende malen verhoogd. Nu worden er specifieke maatregelen genomen voor gepensioneerden die 65 jaar zijn, en voor mensen die een overlevingspensioen krijgen.

TOEGELATEN ARBEID : PENSIOEN EN TOEGELATEN ARBEID NA DE WETTELIJKE PENSIOENLEEFTIJD

De grensbedragen voor de cumulatie van het pensioen met een beroepsinkomen na het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd worden progressief verhoogd: +15% in 2006 en +10% in 2007. In het kader van de sociale vereenvoudiging (zie ook www.simpelwegsociaal.be) is er sinds 1 januari 2006 ook geen verplichte aangifte meer van de toegelaten arbeid door de pensioengerechtigde die de leeftijd van 65 jaar bereikt heeft. Door de koppeling van de gegevensbanken van de overheid is dit immers overbodig geworden.

TOEGELATEN ARBEID : OVERLEVINGSPENSIOEN EN TOEGELATEN ARBEID

De cumul van het overlevingspensioen met toegelaten arbeid wordt in het Generatiepact begrensd tot een totaalinkomen (= overlevingspensioen + bruto-inkomen toegelaten arbeid). Het bedrag van dit totaalinkomen moet nog vastgelegd worden. Wel is al zeker dat er een hoger totaalinkomen geldt bij kinderlast. Bij overschrijding van dit inkomen wordt het pensioenbedrag voor dat jaar proportioneel verminderd (en dus geen schrapping meer bij overschrijding van meer dan 15%). Een deel van de overschrijding van de vastgestelde grenzen wordt vrijgesteld. Hierdoor brengt elk euro die verdiend wordt boven het maximumbedrag toch nog een klein netto-voordeel op voor de betrokkene, wat activerend kan werken. Het activerend effect neemt vanzelfsprekend toe indien de vrijstelling toeneemt. Deze maatregel treedt in werking op 1 januari 2007. In een overgangsregeling van 3 jaar wordt het meest voordelige stelsel toegepast (huidige regeling of nieuwe).

Dit is rechtvaardiger: mensen met een lager overlevingspensioen mogen nu meer bijverdienen. De inactiviteitsval waarin deze mensen vaak vervielen, wordt nu opgevangen.

TOEGELATEN ARBEID : OVERLEVINGSPENSIOEN EN VERVANGINGSINKOMEN

Het pensioen wordt niet betaald indien de gerechtigde een vervangingsuitkering krijgt (bvb. in geval van ziekte, invaliditeit, tijdskrediet,...). Indien door de werknemer of de zelfstandige in de loop van de maand een vervangingsinkomen wordt genoten, wordt het pensioen voor deze maand geschorst. Indien de ambtenaar die een pensioen geniet in de loop van een kalenderjaar effectief een vervangingsinkomen ontvangt, wordt het pensioen zelfs voor het hele betrokken jaar geschorst.

Dit verbod van cumulatie van een overlevingspensioen en een vervangingsinkomen blijft behouden. In een uitzondering wordt voorzien voor periodes van vergoede werkloosheid of vergoede ziekte: het overlevingspensioen wordt behouden, maar aan een basisbedrag van 447,06 euro per maand en dit voor maximaal 1 jaar. Na dat ene jaar moet men kiezen tussen het overlevingspensioen en het vervangingsinkomen. De maatregel treedt in werking vanaf 1 januari 2007 voor alle huidige en toekomstige gerechtigden, in elk van de drie stelsels.

TOEGELATEN ARBEID: BEDRAGEN

Beroepsactiviteit als	Rustpensioen en Rust- en Overlevingspensioen vóór wettelijke pensioenleeftijd	Uitsluitend Overlevingspensioen vóór 65 jaar	Rustpensioen en Overlevingspensioen na wettelijke pensioenleeftijd		
			<i>t.e.m. 2005</i>	<i>1/1/2006</i>	<i>1/1/2007</i>
Werknemer (bruto beroepsinkomen)	7.421,57	14.843,13	13.556,68	15.590,18	17.149,20
- met kinderlast	11.132,37	18.553,93	17.267,48	19.300,98	20.860,00
Zelfstandige (netto beroepsinkomen)	5.937,26	11.874,50	10.845,34	12.472,14	13.719,35
- met kinderlast	8.905,89	14.843,13	13.813,97	15.440,77	16.687,98

BEREKENING VAN HET PENSIOEN

In het Generatiepact zitten ook een aantal maatregelen om actief zijn beter te laten renderen dan inactief zijn. Die maatregelen hebben betrekking op de werkhervatting als zelfstandige, op de berekening van het plafond voor de gelijkgestelde periodes, en op pensioenrechten voor jongeren onder leercontract.

BEREKENING VAN HET PENSIOEN : WERKHERVATTING ALS ZELFSTANDIGE

Een werkloze die een activiteit als zelfstandige start, doch deze binnen een periode van 9 jaar stopzet, kan opnieuw terugvallen op de werkloosheid. Vanuit pensioenogpunt werd deze nieuwe periode van werkloosheid gelijkgesteld, maar berekend op basis van een zeer laag forfaitair loon (pensioenopbrengst: 141,5 € per jaar). Met het Generatiepact wordt deze gelijkstelling berekend op basis van het laatst verdiende loon als werknemer. Zo wordt men niet meer financieel gestraft als men een poging onderneemt om aan de werkloosheid te ontsnappen.

BEREKENING VAN HET PENSIOEN : PLAFOND GELIJKGESTELDE PERIODES

Voor de berekening van de pensioenen voor werknemers en zelfstandigen wordt geen rekening gehouden met het gedeelte van de beroepsinkomsten dat een bepaald jaarbedrag overschrijdt. Het grensbedrag bedraagt thans 42.550,59 €. Dit plafond wordt tweejaarlijks aangepast op basis van de maximale marge voor reële loonsverhogingen.

Met het Generatiepact wordt het loopbaanplafond opgesplitst in:

- een plafond geldend voor de gewerkte periodes en voor de gelijkgestelde periodes van ziekte en invaliditeit
- een plafond geldend voor volgende gelijkgestelde periodes
 - volledige werkloosheid
 - voltijds brugpensioen
 - volledige loopbaanonderbreking
 - tijdskrediet.

Initieel zijn deze plafonds nog gelijk, maar enkel het plafond voor de gewerkte tijdvakken zal de volgende 2-jaarlijkse aanpassingen ondergaan, zodat geleidelijk een verschil ontstaat tussen de twee plafonds. Wanneer dit verschil een bepaalde omvang heeft, wordt ook het plafond voor de welbepaalde gelijkgestelde tijdvakken opnieuw periodiek aangepast, zodat de welvaartsvastheid behouden blijft. Op die manier wordt een aansporing gecreëerd om een inkomen uit effectieve tewerkstelling te verwerven.

BEREKENING VAN HET PENSIOEN : PENSIOENRECHTEN VOOR JONGEREN MET LEERCONTRACT

Jongeren met leerovereenkomst en stageovereenkomst en jongeren met arbeidsovereenkomst in periode van deeltijdse leerplicht zijn:

- o tot 31 december van jaar waarin ze 18 jaar worden: beperkt onderworpen aan de sociale zekerheid;
- o na 31 december van jaar waarin ze 18 worden: volledig onderworpen aan de sociale zekerheid, maar ze bouwen geen pensioenrechten op.

Dit laatste verandert nu: na 31 december van jaar waarin ze 18 werden bouwen ze nu toch pensioenrechten op in het stelsel van de werknemers.

TOEGANG TOT HET MINIMUMPENSIOEN

Het gewaarborgd minimumpensioen kan thans toegekend worden, in evenredigheid met de loopbaanbreuk, bij bewijs van ten minste 2/3de van een volledige loopbaan (30 jaar). Voor elk van die jaren is een effectieve tewerkstelling of gelijkstelling vereist van minstens 285 dagen van 6 uren per dag of 1.710 uren per jaar.

Het bestaande minimumpensioen blijft behouden. Voor de pensioenen die daadwerkelijk en voor de eerste maal ingaan ten vroegste op 1 januari 2006 wordt voor de personen die gedurende 30 jaar minstens halftijds gewerkt hebben een geproratiseerd minimumpensioen ingesteld.

Huidig bedrag minimumpensioen werknemer bij volledige loopbaan	Per maand
* gezin	€ 1 082,53
* alleenstaande	€ 866,30
* overleving	€ 852,67
Huidig bedrag minimumpensioen zelfstandige bij volledige loopbaan	Per maand
* gezin	€ 942,20
* alleenstaande en overleving	€ 711,42

MINIMUMRECHT PER LOOPBAANJAAR

Indien het loon van een loopbaanjaar lager is dan een gewaarborgd jaarinkomen (14.810,70 €), wordt het pensioen voor het betrokken loopbaanjaar, waarvoor ten minste 1/3de van een volledige arbeidsregeling is bewezen, berekend op dit bedrag. De betrokkene moet een tewerkstelling als werknemer van tenminste 15 jaar bewijzen. De toekenning van het minimumrecht per loopbaanjaar mag niet tot gevolg hebben dat het toegekende pensioen hoger ligt dan 15.248,83 € (gezin) of 12.199,05 € (alleenstaande).

Het minimumrecht per loopbaanjaar beoogt een betere sociale bescherming in het raam van de toenemende flexibilisering van de arbeidsmarkt, met ondermeer meer deeltijdse arbeid en atypische jobs. Dit minimumrecht komt hierdoor vooral vrouwen ten goede. De regering wenst het minimum jaarbedrag significant op te trekken (vb. 7%) en het meer af te stemmen op het jaarbedrag dat correspondeert met een minimumpensioen.

MEER INFO OVER PENSIOEN

Vandaag zien we dat mensen vaak een heel verkeerd beeld en heel andere verwachtingen (grotere) hebben van het pensioen. Elke persoon moet, zo bepaalt het Generatiepact, op termijn een individuele berekening van zijn pensioenbedrag kunnen krijgen. Vanaf 55 jaar moet dit ieder jaar automatisch gebeuren. De informatie verstrekt door de pensioendienst zal aangevuld worden met informatie over de tweede pensioenpijler. Via de website www.kenuwpensioen.be kan men nu ook zelf een berekening maken van het pensioen.

WELVAARTSAANPASSINGEN

Lonen en uitkeringen stijgen automatisch als de index van consumptieprijzen een bepaalde grens overschrijdt. Lonen stijgen ook nog via onderhandelingen, uitkeringen niet. Zo dreigt er een kloof te groeien tussen de lonen en de uitkeringen. Bovendien lopen oude uitkeringen steeds meer achter ten opzichte van nieuwe, omdat de nieuwe op basis van hogere lonen berekend zijn.

De welvaartsaanpassingen (van het berekeningsplafond, van de oudere uitkering en van de minimumuitkeringen) garanderen dan ook

- een degelijke verhouding tussen gemiddeld pensioen en gemiddeld loon,
- een bescherming tegen verarming en armoede,
- het behoud van beschikbare gezinsinkomen en koopkracht,
- en economische groei omdat mensen kunnen blijven consumeren.

Wat werd er vroeger al beslist?

- vóór 1999: zeer sporadische aanpassingen
- loonplafonds werden tussen 1982 en 1998 niet aangepast
- oudere uitkeringen: aanpassingen in 1981, 1986, 1990 en 1991
- minimumuitkeringen: aanpassingen in 1981, 1985, 1989, 1990, 1994, 1995 en 1996

Sinds Frank Vandenbroucke Minister van Sociale Zaken was, werden veel meer aanpassingen doorgevoerd. Het principe voor de oudere uitkeringen was: als het pensioen 8 jaar oud is, wordt het verhoogd. Maar wel was er telkens een aparte beslissing voor nodig.

Wat is er nieuw?

Het mechanisme werd eerder vastgelegd op de superministerraad van Oostende in 2004: een 2-jaarlijkse beslissing over aanpassingen van plafonds, uitkeringen en minima in sociale zekerheid, na sociaal overleg, over een tweejaarlijks te bepalen enveloppe en voor het eerst voor de periode 2007-2008. Vooral het feit dat er nu een vast mechanisme geïnstalleerd werd, is revolutionair en maakt dat het veel moeilijker wordt voor toekomstige regeringen om geen welvaartsaanpassing door te voeren. Het Generatiepact heeft verder de enveloppe bepaald voor de periode 2007-2008 voor de ganse sociale zekerheid, maar de verdeling over de verschillende takken van de sociale zekerheid en de precieze vorm en grootte van de verhogingen moeten nog worden uitgeklaard in overleg met de vakbonden en de werkgevers.

WIJZIGING IGO-WETGEVING

De Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO) is een bijstandsregeling voor mensen die weinig of geen eigen pensioen hebben opgebouwd als werknemer, zelfstandige of ambtenaar. Voor de toekenning van dit levensminimum gaat de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP) na over welke bestaansmiddelen de betrokkene beschikt. Daarbij wordt rekening gehouden met o.a. het pensioenbedrag en de roerende en onroerende goederen. Om te vermijden dat men door afstand van (on-)roerende goederen oneigenlijk recht zou krijgen op de IGO, gaat men voor de berekening van de roerende en onroerende bestaansmiddelen altijd tien jaar terug vanaf de pensioenleeftijd voor IGO. Maar dit betekent een discriminatie van diegenen die op latere leeftijd recht krijgen op IGO, oordeelde het Arbitragehof. Want voor hen gaat men in de praktijk niet tien jaar terug, maar elf, twaalf of meer jaren. De ingangsdatum van de IGO is het enige logische criterium voor de aanrekening van de bestaansmiddelen.

In april vorig jaar drong Greet van Gool er bij de Minister van Pensioenen al op aan dat deze wetgeving gewijzigd zou worden. De minister gaf toen de RVP de opdracht om de nieuwe regeling toe te passen op zowel de dossiers waarvoor er nog geen beslissing is als op de nieuwe dossiers. De eerder behandelde dossiers waarop de datum van de afstand een invloed had, werden ambtshalve (zonder dat de gerechtigde iets moet ondernemen) herbekeken. Om de rechtszekerheid van de betrokkenen te verhogen, is deze bepaling nu ook veranderd in de wet op de IGO.

Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO) per maand	€ 457,49
* basisbedrag	€ 686,24
* verhoogd basisbedrag (alleenstaanden)	

GUNSTIGER REGELING VOOR TWEDE PIJLERPENSIOENEN

Wanneer het pensioenreglement van de tweede pijler waaronder men valt uitsluitend voorziet in de uitkering van het aanvullend pensioen als een rente, dan is deze rente onderworpen aan het progressieve belastingtarief, met toepassing van de belastingvermindering voor vervangingsinkomens. Wanneer het pensioenreglement voorziet in de uitkering van een kapitaal zal het gedeelte van het kapitaal dat werd opgebouwd via werkgeversbijdragen belast worden aan 16,5%. Het gedeelte dat opgebouwd werd door werknemersbijdragen zal belast worden aan 10%.

Het Generatiepact maakt deze fiscale regeling gunstiger voor diegenen die tot hun 65 jaar wachten om hun aanvullend pensioen op te nemen. Voor de werknemers die aan de slag blijven tot aan de wettelijke pensioenleeftijd, zal het belastingtarief voor het gedeelte dat opgebouwd is via werkgeversbijdragen verlaagd worden van 16,5% tot 10%. Een vergelijkbaar voordeel zal ingevoerd worden voor de aanvullende pensioenregeling voor zelfstandigen.

NIEUWIGHEDEN OP GEBIED VAN KOLONIALE EN OVERZEESSE PENSIOENEN

In de wet diverse bepalingen werden een aantal nieuwigheden opgenomen die betrekking hebben op de koloniale en overzeese sociale zekerheid.

De gelijke behandeling van mannen en vrouwen wordt ingevoerd op twee punten:

- De pensioenleeftijd is vastgesteld op 55 jaar en verhoogt bij mannen naargelang de loopbaan korter is. Bij vrouwen is de pensioenleeftijd 55 jaar ongeacht de lengte van de loopbaan. In de programmawet wordt de pensioenleeftijd voor iedereen op 65 jaar gezet met de mogelijkheid tot vervroegd pensioen, zoals in de andere pensioenregelingen.
- Net zoals bij werknemers en zelfstandigen, kennen de pensioensystemen van koloniale en overzeese sociale zekerheid een overlevingspensioen. Dit werd totnogtoe alleen aan weduwen toegekend. Nu kunnen ook weduwnaars een overlevingspensioen krijgen. Ook bij de pensioenen van de echtgescheidene werd deze discriminatie weggewerkt.

Een aantal tijdsvakken worden gewaardeerd in de pensioenberekening:

- Tijdvakken van arbeidsongeschiktheid worden in aanmerking genomen voor de berekening van de aanvullende ouderdoms- of overlevingsrente.
- Een tijdvak van militaire dienst wordt in aanmerking genomen voor het koloniaal pensioen.

Al deze nieuwigheden hebben betrekking op de nieuw toegekende pensioenen.

Wilt u meer informatie? Stuur dan een mail naar info@greetvangool.be, bel naar 03/644.55.07, of schrijf een brief naar Lambrechtshoekenlaan 209/10 te 2170 Merksem